

Vergaderjaar 2003–2004

19 637

Vluchtelingenbeleid

29 344

Terugkeerbeleid

Nr. 807

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VREEMDELINGENZAKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 maart 2004

De Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) heeft op 5 februari 2004 een briefadvies aan mij uitgebracht over de eenmalige regeling. De ACVZ heeft dit briefadvies¹ aan de Tweede Kamer ter beschikking gesteld onmiddellijk voorafgaand aan het nota-overleg over maatregelen voor een effectieve uitvoering van het terugkeerbeleid op 9 februari 2004. Tijdens dit overleg kwam onder meer mijn brief van 23 januari 2004 inzake de rapportage eenmalige regeling en plan van aanpak terugkeer van langdurig in Nederland verblijvende asielzoekers (Kamerstukken II, 2003, 19 637/29 344, nr. 793) aan de orde.

De ACVZ heeft haar advies uit eigen beweging uitgebracht. Zij is hiertoe bevoegd op grond van artikel 18 van de Kaderwet adviescolleges, dat stelt dat een adviescollege de minister die het aangaat uit eigen beweging kan adviseren, mits het adviescollege de minister en de beide Kamers der Staten-Generaal van een voornemen daartoe onverwijld in kennis stelt. Dit heeft de ACVZ nagelaten.

De ACVZ schrijft dat zij de eenmalige regeling steunt, maar doet in haar briefadvies een voorstel om het begrip «schrijnendheid» nader in te vullen. De ACVZ stelt het volgende voor:

- Voor afgewezen asielzoekers die langer dan vijf jaar legaal in Nederland hebben verbleven wordt een nadere individuele afweging gemaakt, waarbij rekening wordt gehouden met de lengte van het legaal verblijf, de mate van worteling in de Nederlandse samenleving, de specifieke belangen van betrokken minderjarigen en andere specifieke individuele bijzonderheden, alsmede de reële perspectieven op daadwerkelijke uitzetting.
- Bij een legale verblijfsduur van zeven jaar of langer wordt uitgegaan van geworteldheid in Nederland, tenzij geen basale kennis van de Nederlandse taal aanwezig is.
- Bij een legale verblijfsduur van zeven jaar of langer van een gezin met

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

kinderen wordt de eis van enige kennis van het Nederlands niet meer tegengeworpen.

Ten slotte meent de ACVZ dat de gemeenten over deze individuele gevallen informatie zouden moeten aanleveren en advies uitbrengen, in het bijzonder over de mate van geworteldheid en de kennis van het Nederlands.

De ACVZ presenteert haar advies niet als een nieuwe regeling, maar als een invulling van het begrip «schrijnendheid», dus een nadere invulling van mijn discretionaire bevoegdheid. De ACVZ wijkt hiermee af van wat ik zelf altijd, ook in de discussie met Uw Kamer hierover, over mijn discretionaire bevoegdheid heb gezegd, namelijk dat het in alle gevallen dient te gaan om een samenstel van factoren die in individuele gevallen tot schrijnendheid leiden. Nadere criteria zijn daarvoor niet aan te geven.

De ACVZ acht het geworteld zijn in de Nederlandse samenleving en de kennis van de Nederlandse taal een belangrijk criterium voor de groep asielzoekers die vijf tot zeven jaar in Nederland is. De mate van inburgering zou volgens de ACVZ dus van doorslaggevende aard dienen te zijn. In de discussie met Uw Kamer rond de eenmalige regeling is het criterium van inburgering vaak aan de orde geweest. Ik beschouw de mate van inburgering, zoals door de ACVZ bedoeld, als een subjectief criterium dat in de praktijk moeilijk toetsbaar is. Die moeilijke praktische toetsbaarheid is gebleken bij de zogenoemde «witte illegalen»-regeling. De laatste «witte illegalen»-regeling dateerde uit 1999. Nu, in 2004, zijn de hierdoor in gang gezette rechterlijke procedures nog steeds niet volledig afgerond. Juist om dergelijke procedures te voorkomen, met instemming van Uw Kamer zijn in de eenmalige regeling geen subjectieve, maar alleen objectief toetsbare criteria gehanteerd, zoals tijdsverloop en contra-indicaties.

De ACVZ stelt voor de gemeenten te betrekken bij de toetsing van geworteldheid in de Nederlandse samenleving en kennis van de Nederlandse taal. Om dit uit te voeren zou ik de afspraken moeten openbreken die ik op 4 februari 2004 met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de G4 heb gemaakt over het plan van aanpak terugkeer van langdurig in Nederland verblijvende asielzoekers (Kamerstukken II, 2003, 29 344, nr. 2). Uit die afspraken is duidelijk uit op te maken dat de gemeenten geen rol zullen spelen bij de toetsing van individuele gevallen op de mate van schrijnendheid. Ik ben niet voornemens om die afspraken open te breken.

Voor de groep asielzoekers die langer dan zeven jaar in Nederland is lijkt het ACVZ-advies mij een nieuwe pardonregeling. Dat acht ik ongewenst. Deze groep is al bij de eenmalige regeling en de behandeling van de «14-1» brieven gezien. Als daar bijzondere redenen voor zouden zijn, dan zou aan deze groep inmiddels een verblijfsvergunning zijn verleend. De eenmalige regeling was wat het kabinet betreft inderdaad eenmalig.

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
M. C. F. Verdonk